

Lägesrapport per 2023-01-31

Rätten till medicinsk fotvård under högkostnadsskyddet för personer med iktyos och syndrom där iktyos är ett av symtomen.

Iktyosföreningen arbetar mot målet att samtliga 21 regioner i Sverige **ska bedöma behovet av medicinsk fotvård, oavsett vilken diagnos patienten har**. Vi vill utifrån det även få bort diagnoslistor som finns i vissa regioners riktlinjer. Arbetet är långsiktigt och förhållandevis trögt, men på några håll har vi fått till stånd positiva förändringar.

Iktyosföreningen genomförde för ca 10 år sedan en kartläggning av de dåvarande landstingen (nuvarande regionerna) i syfte att undersöka inom vilka regioner personer med iktyos och behov av medicinsk fotvård under högkostnadsskyddet kunde beviljas det. Vi misstänkte att det inte var jämlikt över landet, vilket vi också kunde visa utifrån de svar vi fick.

Regioner som erbjuder medicinsk fotvård till personer med iktyos, där behov finns – 12 st:

Region Stockholm

Medicinsk fotvård gäller främst för personer med svår diabetes, psoriasis och personer med grava fotkomplikationer. Gäller även personer med svår iktyos, efter behov.

Region Kronoberg

Personer med iktyos omfattas av medicinsk fotvård. Regionen har ingen diagnoslista, det är behovet som styr.

Region Halland

Personer med iktyos omfattas av medicinsk fotvård. Finns ingen diagnoslista, behovet styr.

Region Gävleborg

Personer med iktyos bedöms tillhöra riskgrupp 2 för medicinsk fotvård, bedömning sker hur ofta den ska utföras. Regel är högst 2 ggr/år om inget annat är angivet i remissen.

Region Västernorrland

Personer med iktyos omfattas av medicinsk fotvård. Ingen diagnoslista, behovet styr.

Region Västerbotten

Personer med iktyos omfattas av medicinsk fotvård. Ingen diagnoslista, behovet styr.

Region Norrbotten

Regionen har diagnoslista där iktyos är en diagnos på listan för medicinsk fotvård.

Region Jönköpings län

Iktyos berättigar till medicinsk fotvård om behov finns. Det finns utbud inom både primärvården och den specialiserade vården. Gäller Jönköpings sjukvårdsområde liksom Värnamo och Höglandets sjukvårdsområden.

Region Östergötland

Iktyos berättigar till medicinsk fotvård efter bedömning. Finns ingen diagnoslista.

Region Dalarna

Enligt regionens riktlinjer för medicinsk fotvård, som gäller 2020-01-08 till 2023-01-08, finns listat svåra hudsjukdomar som kan ge stora fotproblem, exempelvis sår, hotande sår och infektioner. Då ska remiss till medicinsk fotvård kunna utfärdas. Iktyos är exempel på sådan svår hudsjukdom.

Västra Götalandsregionen

Nya riktlinjer från april 2022. Personer med iktyos omfattas av medicinsk fotvård efter bedömning/behov. Alla svåra hudsjukdomar som ger fotbesvär ska omfattas (sår, infektioner, nagelförträngningar och hudförändringar). Sjukvårdsregionen i egen drift har upphandlat fotvårdare över hela regionen. Gäller alltså ej för privata vårdgivare.

Region Kalmar län

Nya riktlinjer från september 2022. Regionens hälso- och sjukvårdsförvaltning meddelar att personer med iktyos får medicinsk fotvård utifrån bedömning/behov. Remiss ska komma från hudkliniken.

Regioner som i vissa fall säger ja, har begränsat erbjudande, säger nej eller där läget är oklart efter regionvalet 2022 – 9 st:

Region Gotland *(kan gälla positivt för iktyos efter bedömning)*

Upphandling av medicinsk fotvård med fotterapeuter avser främst diabetes och reumatism. Har man annan sjukdom/diagnos och stort behov av medicinsk fotvård, efter bedömning, så kan man få det. Här ska tilläggas att regionen har avslagit ett medborgarförslag ”att behovet ska styra och inte diagnosen” med hänvisning till prioriteringar i ekonomin.

Region Skåne *(säger nej)*

Regionen utgår från fastställda riktlinjer som gäller till år 2024. Diagnoser är specificerade i en lista. Där finns iktyos inte med och således gäller medicinsk fotvård ej för personer med iktyos.

Region Örebro län *(säger nej)*

Regionen åtar sig enbart patienter med s.k. diabetesfötter. Ingen förändring sker efter regionvalet 2022 i hälso- och sjukvårdsnämnden, tidigare beslut om medicinsk fotvård till enbart patienter med diabetes står fast.

Region Sörmland *(säger nej)*

Regionen åtar sig endast patienter med fotproblem vid diabetes samt sår/missbildningar/felställningar p.g.a. ortopediska, reumatiska eller neurologiska sjukdomar. Övriga hänvisas till egen vård eftersom övriga inte ingår i regionens uppdrag.

Region Västmanland *(säger nej)*

Det är enbart patienter med diabetes och/eller neuropatier och angiopatier som kan komma ifråga för medicinsk fotvård. En verksamhetsansvarig säger dock att hon kan ta med våra synpunkter, om behovsprövning oavsett diagnos, i regionens fortsatta arbete med frågan.

Region Uppsala *(begränsat erbjudande)*

Regionen har fattat beslut att bevilja medicinsk fotvård för personer med iktyos, men behandlingar kan endast fås på Akademiska universitetssjukhuset i Uppsala.

Region Blekinge *(säger nej)*

Iktyos omfattas inte av medicinsk fotvård. Regionen fokuserar på de diagnoser som bedöms ha störst risk för stora komplikationer, iktyos är inte med där. Bedömningarna är i sin tur beroende av den budget som tilldelats den medicinska fotvården.

Region Jämtland/Härjedalen *(för närvarande nej)*

Regionen erbjuder enbart medicinsk fotvård på subvention till patienter med diabetes och reumatoid artrit. Iktyos omfattas således inte. Hälso- och sjukvårdsnämndens sekreterare lovar att ta upp våra synpunkter i frågan inför nya riktlinjer för medicinsk fotvård. Detta sker våren 2023.

Region Värmland *(för närvarande nej)*

I regionen har man arbetat hårt för att införa medicinsk fotvård för personer med svår diabetes. Nu är det genomfört. Det finns inte inskrivet att personer med iktyos ska omfattas. Iktyosföreningen har fått meddelande om att en arbetsgrupp nu tillsatts som ska se över förbättringar när det gäller medicinsk fotvård så att det ska kunna gälla oavsett diagnosgrupp. Iktyosföreningen bevakar frågan.

Några argument från regioner till att personer med iktyos inte har rätt till medicinsk fotvård:

- Nationella riktlinjer för vissa diagnoser där det förordas att regionerna ska prioritera diabetespatienter och eventuellt andra s.k. högriskgrupper, exempelvis MS och reumatism. Man följer riktlinjer och går inte utanför dessa.
- Ekonomisk situation. En region uppgav exempelvis vid tidigare förfrågan att "vi måste kunna visa våra invånare hur vi använder skattemedel och då kan vi inte ge alla medicinsk fotvård, det blir för dyrt".
- Iktyosjukdomarna är sällsynta och få har hört talas om dom och har liten eller ingen kännedom alls vad det innebär att leva med iktyos och hur hårt fötterna kan påverkas. Okunskapen är ett av sällsynthetens dilemma och "vår grupp" hamnar ofta utanför.

Helene Reuterwall

Ombudsman Iktyosföreningen

08/546 404 51, helene.reuterwall@iktyos.se

www.iktyos.se

Iktyosföreningen, Box 1386 (Landsvägen 50a), 172 27 Sundbyberg.